

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wojciech Kościółek (spr.)
Sędziowie:	SSA Barbara Górczanowska SSA Zbigniew Ducki
Protokolant:	st. prot. sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2013 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa M. Ł. i I. Ł.

przeciwko (...) Bankowi Spółdzielczemu w K.

o ustalenie

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 8 listopada 2012 r. sygn. akt I C 528/11

1. zmienia punkty I i II zaskarżonego wyroku w ten sposób, że:

„I. ustala nieważność umowy o kredyt średnioterminowy zawartej przez powodów I. Ł. i M. Ł. w dniu 23 marca 1993 r. z pozwanym (...) Bankiem Spółdzielczym w K. (zgl.(...)),

II. nakazuje pobrać od pozwanego (...) Banku Spółdzielczego w K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 21.395 zł (dwadzieścia jeden tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt pięć złotych) tytułem opłaty od pozwu od uiszczenia której powodowie byli zwolnieni”;

2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda M. Ł. kwotę 6.642 zł (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa złote) tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym;

3. nakazuje pobrać od pozwanego (...) Banku Spółdzielczego w K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 21.395 zł (dwadzieścia jeden tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt pięć złotych) tytułem opłaty od apelacji od uiszczenia której powodowie byli zwolnieni.

UZASADNIENIE

Pozwem z 7 czerwca 2010r. powód M. Ł. wniósł o stwierdzenie nieważności sprzedaży wierzytelności z tytułu umowy kredytowej zawartej przez powoda z pozwanym (...) Bankiem Spółdzielczym w K. w dniu 23 marca 1993r. twierdząc, że 21 maja 2010r. pozwany powiadomił powoda o wystawieniu wierzytelności wobec powoda do publicznej sprzedaży w warunkach w których jeszcze w 2007r. (postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 27 lipca 2007r.) stwierdzono, że zadłużenie powoda wobec pozwanego banku wynosi zero złotych, a nadto wobec faktu, że pozwany nie uruchomił środków z kredytu i nie wypłacił powyższej sumy powodowi.

Pismem z 7 października 2010r. powód zmienił swoje pierwotne żądanie i domagał się ustalenia nieważności umowy o kredyt średnioterminowy zawartej przez powoda z pozwanym bankiem w dniu 23 marca 1993r. oraz zarzucając, że umowa została pod wpływem groźby wywołanej przez stronę pozwaną a związanej z wykorzystaniem trudnej sytuacji finansowej powoda i zagrożeniem niezawarcia przez pozwanego banku umowy cesji wierzytelności z dnia 24 marca 1993r.

Postanowieniem z dnia 14 grudnia 2010r. Sąd Okręgowy w Krakowie odrzucił pozew wskazując u podstaw rozstrzygnięcia, że okoliczności związane z oceną prawną oświadczenia powoda o uchyleniu się od skutków prawnych swego oświadczenia woli skutkującego zawarciem umowy z 23 marca 1993r. zostały prawomocnie osądzone w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem tamtejszego sądu prowadzonej do sygn. akt I C 181/99.

W zażaleniu na postanowienie powód zarzucił, że podstawą roszczenia w sprawie jest teza, że czynność jest nieważna z uwagi na sprzeczność z zasadami współżycia społecznego, skoro w opisanych postępowaniach nie wyjaśniono okoliczności związanej z brakiem uruchomienia przez pozwanego kredytu na rzecz powoda, co obecnie skutkuje tym, że powód obecnie spłacać ma kredyt, z którego nigdy nie skorzystał.

Postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie zaskarżone orzeczenie Sądu Apelacyjnego zostało uchylone. W szczególności wskazano, że w obecnym postępowaniu istotną dla oceny okolicznością jest ustalenie faktu związanego z twierdzeniem powoda, że postawiony do dyspozycji powoda kredyt średnioterminowy nigdy nie został mu wypłacony, co w kontekście późniejszych zdarzeń świadczących o braku zadłużenia powoda wobec pozwanego banku dowodzi nieważności dokonanej czynności prawnej.

W dniu 19 kwietnia 2012r, do udziału w sprawie po stronie powodowej przystąpiła I. Ł.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa zarzucając, że wszystkie okoliczności faktyczne zostały wyjaśnione w toku postępowania zakończonego prawomocnymi wyrokami do wskazanych sygnatur.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił powództwo zasądzając od powodów solidarnie na rzecz strony pozwanej koszty procesu.

U podstaw faktycznych wskazał Sąd Okręgowy na następujące okoliczności faktyczne;

Stopa wykupu wierzytelności wynikającej z umowy z dnia 12.11.1991 r. ustalona została na 85%. Kwota 1.526.316.700,00 (starych) zł stanowiła równowartość 85 % wartości nominalnej wierzytelności wyczonej na dzień 30.09.1992 r. W tej też wysokości poświadczona została przez pozwanego na podstawie ksiąg Banku tzw. certyfikatem wydanym w dniu 30.09.1992 r. w ramach procedury wykupu wierzytelności. Zgoda na dokonanie wykupu wierzytelności, udzielona przez władze Funduszu i Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, obejmowała co prawda wykup wierzytelności wg stopy 85 % jej wartości nominalnej, jednakże za powołaną kwotę, za którą doszło następnie do wykupu wierzytelności przez (...) Bank S.A. w L. na podstawie umowy zawartej z pozwanym w dniu 24.03.1993 r. Kwota ta w dniu zawarcia umowy z dnia 24 03.1993 r. stanowiła równowartość już tylko 84% nominalnej wartości wierzytelności wobec czego wierzytelność podlegała wykupowi jedynie do wysokości tej wartości. Nie budzi

przy tym wątpliwości, iż kwota wykupu odpowiadać miała ustalonej stopie wykupu na dzień zawarcia umowy przelewu wierzytelności przez bank kredytowy i bank funduszowy-.

Powodowie zdawali sobie sprawę, iż wobec upływu znacznego okresu czasu pomiędzy wyrażeniem zgody na wykup a zawarciem umowy wykupu i wzrostem w tym okresie nominalnej wartości wierzytelności wykup wierzytelności nastąpi faktycznie za 84 % wartości nominalnej. Aktualna, znacznie wyższa niż wskazana w certyfikacie wystawionym przez pozwanego w dniu 30.09.1992 r., wysokość wierzytelności (1.817.043.690,00 starych zł), jednoznacznie została określona przez samego powoda we wniosku o udzielenie spornego kredytu. Z treści wniosku wynika także cel, któremu służyć miało zawarcie umowy, tj., że umowa kredytu zabezpieczać miała spłatę różnicy pomiędzy kwotą wykupu kredytu a jego wartością nominalną. Powodom wiadome były zatem zasady, na jakich nastąpić mógł wykup wierzytelności i musieli zdawać sobie sprawę, że żądanie zawarcia umowy tego rodzaju przez pozwanego Bank przed dokonaniem przelewu wierzytelności powodów na rzecz banku funduszowego oznacza, iż nie dojdzie do umorzenia obciążającego ich zobowiązania w całości gdyż wykup nastąpi za kwotę niższą niż 85 % wartości nominalnej wierzytelności. Pomimo tych okoliczności i pomimo, iż nie doszło do żadnych uzgodnień pomiędzy stronami, bankiem funduszowym i Funduszem odnośnie ustalenia aktualnej równowartości 85% wartości nominalnej wierzytelności na dzień podpisania umowy przejęcia wierzytelności powodowie przystąpili do spornej umowy.

Z pisma pozwanego z dnia 12.05.1995 r. oraz pisma (...) Banku S.A. w L. z dnia 23.06.1993 r. (vide: pkt 4-7) jednoznacznie wynika przy tym, że powodowie, nie chcąc przedłużać procedury wykupu wierzytelności i zdając sobie sprawę, że uaktualnienie kwoty wykupu wierzytelności tak, aby odpowiadała ona 85 % nominalnej wartości wierzytelności w dacie, w jakiej faktycznie doszło do zawarcia przez bank funduszowy i pozwanego Bank umowy przelewu wierzytelności wymaga dodatkowych porozumień i zezwolenia władz Funduszu, przystali na wykup jej za ustaloną uprzednio kwotę, odpowiadającą w tej dacie już tylko 84% wartości nominalnej wierzytelności.

W oparciu o powyższe uznał Sąd Okręgowy, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Biorąc pod rozwagę ustalone zasady, na jakich nastąpić miał wykup wierzytelności wynikającej z umowy o kredyt zawartej przez strony w dniu 12.11.1991 r. ze środków Państwowego Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużania Rolnictwa (stosownie do §3 ust. 1 pkt 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11.06.1992 r., w sprawie zasad funkcjonowania oraz źródeł zasilania Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa, Dz. U. z 1992 r., nr 49, poz. 222 z późn. zm., w celu pomocy w spłacie zadłużenia poprzez udzielenie dalszego kredytu na preferencyjnych warunkach) nie budzi wątpliwości Sądu I instancji, że skoro w dacie zawarcia umowy z bankiem funduszowym ustalona kwota, za jaką nastąpić miał wykup wierzytelności nie odpowiadała już 85 % jej nominalnej wartości oznaczało to, że bez dodatkowych uzgodnień nie dojdzie do wykupu wierzytelności w całości i zwolnienia powodów z długu wobec pozwanego Banku. Pozwany uprawniony był zatem do żądania ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia spłaty pozostałej części należności, w konsekwencji także do uzależnienia dokonania przelewu uprawnień z umowy o kredyt od jego ustanowienia. Powodowie mieli pełną świadomość powołanych okoliczności, a zdając sobie sprawę, iż uaktualnienie kwoty wykupu wierzytelności wymaga dodatkowych uzgodnień i zgody władz Funduszu i wszczęcia w tym celu długotrwałej procedury przystali na dokonanie wykupu wierzytelności na powołanych, mniej korzystnych warunkach. Ponieważ powodowie, na których stosownie do art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. spoczywał w tym zakresie ciężar dowodu, nie wykazali aby do zawarcia umowy przelewu z opóźnieniem dojść miało z przyczyn leżących po stronie pozwanego Banku, a w szczególności aby opóźnienie to było wynikiem bezprawnego lub sprzecznego z zasadami współzycia społecznego zachowania pozwanego w ramach przyjętej procedury wykupu wierzytelności, uie sposób uznać, aby sporna umowa, zawarta w celu zabezpieczenia uzasadnionych roszczeń Banku, mogła zostać uznana za sprzeczną z zasadami współzycia społecznego.

O kosztach procesu orzekł Sąd Okręgowy na zasadzie art. 98 §1 i 3 i art. 99 k.p.c. .

Apelacje od wyroku złożyli powodowie zaskarżając wyrok w części oddalającej powództwo i rozstrzygającej o kosztach procesu. Zgodnie domagali się zmiany zaskarżonego orzeczenia i uwzględnienia żądania pozwu przy obciążeniu pozwanego kosztami postępowania.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucili;

- naruszenie przepisów prawa procesowego, a to art. 233 § 1 k.p.c. przez niewzięcie pod uwagę wystawienia przez pozwaną dwóch certyfikatów z dat 30 września 1992r. i 10 października 1993r uprawniających do restrukturyzacji zadłużenia powodów. wystawionych po wykupie przez Fundusz Restrukturyzacji i Oddłużania Rolnictwa (FROR) podstawowego długu powodów wobec pozwanego, które nie potwierdzają istnienia długu powodów w kontekście dalszych zdarzeń związanych z zezwoleniem pozwanego banku na wykreślenie hipoteki oraz wynikających z treści orzeczeń sądowych stwierdzających brak zadłużenia powodów; a nadto naruszenie art. 328§ 2 k.p.c.;

- naruszenie prawa materialnego, a to art.58 § 2 k.c. przez uznanie, że umowa stron z 23 marca 1993r. nie była sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, pomimo, że została zawarta z naruszeniem zasady równości stron, gdyż warunkowała zachowaniem pozwanego zawarcie cesji wierzytelności pozwanego z umowy pierwotnej na rzecz (...) Banku (...) SA w L. i to w sytuacji w której pozwany stwierdza w umowie ostatej z cesji, że powodowie nie mają wobec zbywcy innej wierzytelności, co w realiach sprawy dowodzi nieistnienia wierzytelności powodów z opisanej umowy z której powodowie nie skorzystali (nie otrzymali powyższej sumy).

Rozpoznając apelacje zważył Sąd Apelacyjny;

Apelacje zasługują na uwzględnienie, trafnie zarzucając pominięcie przez Sąd I instancji treści certyfikatu związanego z restrukturyzowaną wierzytelnością i w aspekcie niewątpliwych faktów naruszenie art. 58 § 2 k.c. .

1.Granice przedmiotowe niniejszego postępowania wyznacza jedna okoliczność, a to związana z oceną, czy zachodzi w sprawie sytuacja, w której powodowie nie skorzystali z umowy kredytowej i jakie znaczenie w sprawie może posiadać ta kwestia w kontekście zachowania strony pozwanej w warunkach określonego zachowania organów Państwa, przy zawarciu zakwestionowanej umowy dla oceny jej ważności na podstawie art. 58 k.c. W szczególności poza zakresem zainteresowania sądu w niniejszym postępowaniu pozostają wszystkie te zagadnienia, które dotyczą wad oświadczeń woli powodów (błąd i groźba), gdyż okoliczności te zostały wyjaśnione prawomocnym wyrokiem sądowym wydanym w sprawie do sygn. akt IC 181/99 .

W ostatej ze spraw stwierdzono, że nie zachodzą przesłanki dla uchylenia się przez powodów od skutków prawnych złożonych tam oświadczeń woli.

Ustalenia te wiążące Sąd Apelacyjny w niniejszym postępowaniu dowodzą, że nie miały miejsca zdarzenia świadczące o kwalifikowanym jako przyczyna wady oświadczenia woli powodów niewłaściwym zachowaniu pozwanego wobec powodów. Nie zamyka to wszakże celowych rozważań w realiach niniejszej sprawy.

2. Przed przystąpieniem do rozważań w ocenianej sprawie nie można pominąć niewątpliwiej okoliczności, jaką była sytuacja na rynku finansowym w pierwszych latach 90-tych ubiegłego wieku. Galopująca wówczas inflacja, w warunkach konieczności prowadzenia na „nowych zasadach” gry rynkowej przez przedsiębiorców, prowadziły w wielu wypadkach do nieprzewidywalnych w skutkach zdarzeń, wśród których tzw. „pułapka kredytowa” wielokrotnie była przyczyną zjawisk niepożądanych społecznie i gospodarczo. Sytuacja ta stanowiła potrzebę wprowadzania regulacji prawnych o typowo interwencyjnym charakterze z częściowym przerzuceniem na Państwo ciężaru odpowiedzialności za zaistniały stan Rzeczy na rynku finansowym. Taki jak ostatni walor posiadały niewątpliwie przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11.06.1992 r., w sprawie zasad funkcjonowania oraz źródeł zasilania Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa, Dz. U. z 1992 r., nr 49, poz. 222 z późn. zm., w celu pomocy w spłacie zadłużenia poprzez udzielenie dalszego kredytu na preferencyjnych warunkach. Reguły nimi wprowadzone były jasne dla wszystkich uczestników obrotu. Ich celem była ochrona interesów obu stron (tj. banku i kredytobiorcy) w warunkach, w których podmiotem decydującym o kształcie zobowiązania restrukturyzowanego decydował bank, zachowujący w tym zakresie pełną swobodę kontraktową, przy jednocześnie słabszej pozycji umownej kredytobiorców.. Trudno nie podzielić stanowiska powodów, że składając wniosek o wskazaną restrukturyzację znajdowali się w sytuacji podmiotu słabszego i uzależnionego od warunków określanych

przez bank. Wszak niezłożenie o określonej treści wniosku niweczyło do minimum możliwość uzyskania pomocy państwowej. Stąd Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska Sądu I instancji, że dla oceny sprawy decydujące znaczenie posiada treść wniosku powodów w którym wyrażają zgodę na „wykup” ich zadłużenia na poziomie 84%. Istotne posiadają znaczenie związane z zachowaniem Państwa (jego organów) dla rozwiązania sytuacji powodów.

W sytuacji, w której Państwo wyraziło zgodę (ta modelowo posiadać powinna charakter pierwotny dla wniosku o restrukturyzację) na nabycie od banku wierzytelności na poziomie 85% skali zadłużenia, dłużnik nie ma powinności dokonywania dalszej spłaty długu wobec banku. Należy bowiem wskazać, że rozstrzygnięcie wniosku o restrukturyzację zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu bankowego na rozwój produkcji rolnej, powodujące podjęcie dyspozycji państwowymi środkami pieniężnymi z Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa wymaga wydania przez właściwy naczelny organ administracji państwowej decyzji administracyjnej. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 1994 r. III ARN 39).

Taka zgodę we właściwej formie – jak to ustala Sąd I instancji - wyraził właściwy organ państwowy (k. 9 akt) i to w warunkach w których bank finansujący ((...) w L. – k.25 akt) jednoznacznie określił poziom wykupu na 85% , a mimo to przedmiotem obrotu pozwany bank uczynił sumę niższą, bo sięgająca 84% wysokości zadłużenia. Konsekwencją powyższego było zawarcie przez powodów umowy z 23 marca 1993r. zabezpieczającej interesy pozwanego banku i wynikało z faktu, że poziom restrukturyzowanego pierwotnego długu powodów miał być niższy od poziomu 85% , co nie zwalniało powodów z obowiązku zwrotu pozostałych (więcej niż 15 %) wartości zadłużenia pozwanemu bankowi..

Korzyść powodów z zawartej umowy wynikać zatem miała z faktu przyjętej w umowie powinności powodów zwrotu pozostałej do zapłaty sumy podstawowego kredytu z kolejnego kredytu udzielonego w tożsamych a co najmniej podobnych warunkach gospodarczych kraju i to mimo wiedzy, że przedmiotem wykupu winna być wartość 85%.. Dla oceny postawy pozwanego banku istotna była także kolejna okoliczność, a związana z wysokością części pierwotnego długu powodów, jaki istniał na datę zawarcia opisanej umowy i jaka jego część związana jest z długiem pierwotnym miała zostać zwrócona pozwanemu bankowi. Kauza umowy wynikać miała z mającego istnieć na dzień 23 marca 1993r. zadłużenia w kwocie 663 106 600 (starych) złotych (k.6 akt). O ile bowiem korzyść związana z pozostałą wartością 16% zadłużenia powodów byłaby niższa od wynikającego 16% poziomu wynikającego z umowy kredytowej, to niewątpliwie nieuruchomienie środków finansowych przeznaczonych na ten cel w wyższym od faktycznego zadłużenia zakresie przez bank wykluczało powstanie długu powodów wobec pozwanego banku.

W ocenie Sądu Apelacyjnego - okoliczność ta sama w sobie nie dowodzi nieważności samej czynności prawnej, lecz jedynie świadczy o braku powinności świadczenia po stronie powodów na rzecz pozwanych w takiej części, która przekraczała próg 16%. Rozważenia wszakże wymaga skala różnicy jaka występuje pomiędzy świadczeniami ukształtowanymi oświadczeniami stron umowy kredytowej i wpływu tej okoliczności na ocenę prawną samej umowy. Okoliczność ta, przy bezspornym w sprawie fakcie nieuruchomienia pieniędzy przez bank na rzecz powodów, świadczyć bowiem może o charakterze działań pozwanego banku. W tym zakresie ustalił Sąd Apelacyjny, że : z certyfikatu strony pozwanej z dnia 10 października 1993r. wynika, że przedmiot wykupu przez FROR wynosi kwotę 1 526 316 700 (starych) zł, co odpowiadać ma 84% wysokości ogólnego zadłużenia w kwocie 1 817 043 700 (starych) zł.. Poprawność tego wyliczenia (mimo jego matematycznego przybliżenia) nie jest kwestionowana przez strony. Z porównania obu wartości wynika, że wartość nierestrukturyzowanej wysokości długu powodów wobec pozwanego (mniejsza od 300 000 000 st.zł) jest niższa od kwoty świadczenia kredytowego opisanego zaskarżoną umową (ponad 600 000 000 st.zł), a co za tym idzie wartość oczekiwanej przez bank przysporzenia miała być ponad dwukrotnie wyższa od usprawiedliwionej wysokości 16% długu powodów.. Nadto i przede wszystkim nie może budzić wątpliwości, że istnienie tego zadłużenia determinowane było nie tylko stanowiskiem banku ale i władczego rozstrzygnięcia wniosku restrukturyzacyjnego ze strony właściwego organu Państwa. Taka decyzja – bez względu na poprawność formalną jej wyrażenia – została podjęta przez właściwy organ państwa i kształtowała ona wartość wykupywanego długu powoda przez FROR na poziomie 85% i powinna być znana obu stronom postępowania, a zatem na poziomie, który wygaszał pozostały dług powodów.

A jeżeli tak, to w realiach sprawy wymaga wyjaśnienia kwestia znaczenia tej okoliczności dla oceny opisanego w sprawie zdarzenia. W orzecznictwie sądowym zwraca się uwagę, że „obiektywnie niekorzystna dla jednej strony treść umowy zasługuje na negatywną ocenę moralną, a konsekwencji prowadzi do jej uznania za sprzeczną z zasadami współżycia społecznego w sytuacji, gdy do takiego ukształtowania stosunków umownych, który jest dla niej w sposób widoczny krzywdzący, doszło przy - świadomym lub tylko spowodowanym niedbalstwem - wykorzystaniu przez drugą stronę swojej silniejszej pozycji. Umowa zawarta przez stronę działającą pod presją faktycznej przewagi kontrahenta nie może być bowiem uznana za wyraz w pełni swobodnej i rozważnie podjętej przez nią decyzji. Dominująca pozycja jednej ze stron umowy w stosunku do kontrahenta może być zarówno następstwem istniejącego między nimi stosunku zależności o charakterze ekonomicznym.” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012r. sygn. akt II CSK 351/11 lex nr 1163193...)

Z sytuacją odpowiadającą takiej ocenie mamy do czynienia w realiach sprawy, co usprawiedliwia odmienną od przyjętej przez Sąd I instancji oceną zgłoszonego roszczenia opartego na poczynionych w sprawie ustaleniach faktycznych.. Świadomość pozwanego banku o przymusowej sytuacji ekonomicznej powodów, przy podejmowaniu przez bank czynności związanych ze zbyciem wierzytelności oraz niegodziwe ukształtowanie wysokości restrukturyzowanej wierzytelności (o 1% poniżej progu zwalniającego powodów z powinności zwrotu reszty długu), powinność posiadania wiedzy pozwanego banku o zgodzie organów Państwa na wykup i ostateczna zgoda na Państwa na 85% wykup wartości zadłużenia, przy jednoczesnym dwukrotnym zawyżeniu wysokości długu powodów w ramach kwestionowanej czynności prawnej, stanowią dostateczną podstawę dla wniosku, że zarzut naruszenia prawa materialnego podniesiony w apelacji zasługuje na uwzględnienie przy uwzględnieniu dodatkowo okoliczności pominięcia przez Sąd I instancji treści certyfikatu wystawionego przez stronę pozwana w 1993r. W ocenie Sądu Apelacyjnego abstrahując od formy podjętej decyzji o zgodzie na wykup długu powodów, gdy Państwo reprezentowane przez władze FROR i Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej wyraziły zgodę na zbycie 85% wierzytelności banku, to ograniczenie tego zakresu do 84% jako czynność sprzeczna z uzyskaną zgodą nie może z oczywistych przyczyn korzystać z prawnej ochrony przy ocenie zaskarżonej czynności prawnej. Wykorzystanie w realiach gospodarczych 1993r. i opisany sposób dominującej pozycji przez pozwany bank, z jednoczesnym przrzuceniem na powodów nie ekwiwalentnych powinności świadczenia, przy jednoczesnym braku jakiegokolwiek przysporzenia majątkowego na podstawie zaskarżonej umowy po stronie powodów - jest zachowaniem pozwanego banku sprzecznym z zasadami (jako sprzeczne z zasadą lojalności i współdziałania stron w obrocie prawnym wyznaczonym granicami prawa), o jakich mowa we wskazanym na wstępie przepisie, tym bardziej gdy się zważy prawno – gospodarczą rolę banków w życiu społecznym i gospodarczym, a zwłaszcza w okresie gospodarczych przemian Państwa. W ocenie Sądu Apelacyjnego – uczynienie przez pozwany bank mającej wynikać z zaskarżonej umowy jego wierzytelności przedmiotem obrotu w wystarczającym zakresie usprawiedliwia interes prawny powodów w rozumieniu art. 189 k.p.c. Nie ma bowiem podstaw dla przyjęcia, że ten ostatni urzeczywistni się dopiero w chwili wszczęcia przeciwko powodom postępowania egzekucyjnego czy sądowego o zapłatę należności. Stan niepewności prawnej wynikający z zaskarżonej czynności w stosunkach między stronami istniał zarówno w dacie wszczęcia postępowania jak i w dacie jego zakończenia

W świetle powyższego uznał Sąd Apelacyjny apelacje powodów za uzasadnione i orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. z konsekwencjami w postaci rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego na podstawie art. 98 k.p.c., obciążając dodatkowo pozwany bank nieuiszczonymi przez powodów kosztami sądowymi od złożonych w sprawie apelacji oraz pozwu (art.113 u.k.s.c)..